

TOIMINNAN PARANTAMISSUUNNITELMAN PÄIVITYS**Maakuntavaltuusto 25.4.2019 § 4****Päätös:**

Maakuntavaltuusto yksimielisesti

1. merkitsi arviointikertomuksen tiedoksi.
2. päätti, että toiminnan parantamisen suunnitelman seurannasta pyydetään maakuntahallituksen selvitys syksyn 2019 maakuntavaltuuston kokoukseen.

Maakuntahallituksen selvitys 28.11.2019 § 20**1. Asian tausta**

Työ- ja elinkeinoministeriö (HVO) antoi 4.7.2018 järjestetyssä tapaamisessa Keski-Pohjanmaan liiton edustajille palautteen toukokuussa 2018 Keski-Pohjanmaan liittoon alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain (8/2014) 33 §:n perusteella suoritetun tarkastuksen keskeisimmistä johtopäätöksistä.

Tarkastuksen keskeisenä johtopäätöksenä oli, että Keski-Pohjanmaan liiton toiminnassa on selkeitä puutteita ja ongelmia, joita on ilmennyt rakennerahastohankkeisiin liittyvien hallinnollisten tehtävien eriyttämisessä, hallinto- ja valvontajärjestelmän toiminnassa sekä kokonaisuutena Keski-Pohjanmaan liiton edellytyksissä toimia alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta annetun lain (8/2014) 11 §:n mukaisena välittävänä toimielimenä.

Hallintoviranomainen (HVO) suoritti 13.9.2018 seurantakäynnin Keski-Pohjanmaan liittoon. Seurantakäynnin aikana käsiteltiin Keski-Pohjanmaan liiton edellytyksiä toimia välittävänä toimielimenä. Seurantakäynnillä sovittiin myös niistä välittömistä toimenpiteistä, jotka Keski-Pohjanmaan liiton tulee toimeenpanna HVO:n käynnin jälkeen. Näitä ovat parantamissuunnitelman tarkentaminen, HVJ:n täydentäminen ja HVJ:n henkilöstöliitteen päivittäminen. Seurantakäynnin päätteeksi HVO toi esille, että Työ- ja elinkeinoministeriö päättää neuvottelumenettelyn jatkosta syksyn 2018 aikana.

Hallintoviranomainen päätti neuvottelumenettelyn 5.12.2018 ja jakoi samana päivänä vuoden 2018 rakennerahastomyöntövaltuudet Keski-Pohjanmaan liitolle. Tämän päätöksen perusteella Keski-Pohjanmaan liitto käynnisti vuoden 2018 rakennerahastojaon valmistelun 17.12.2018 avatulla haulla.

Valtiovarainministeriön Controller -toiminto suoritti järjestelmätarkastuksen Keski-Pohjanmaan liittoon 28.2.-1.3.2019. Tarkastus tehtiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 1303/2013 127 artiklan 1. kohdassa tarkastusviranomaiselle annetun tehtävän mukaisesti. Keski-Pohjanmaan liitto valikoitui tarkastuskohteeksi tarkastusviranomaisen laatiman tarkastusstrategian ja siihen sisältyvän tarkastussuunnitelman mukaisesti.

Tarkastuksen tavoitteena oli selvittää viranomaisen hallinto- ja valvontajärjestelmän toiminnan luotettavuutta eri osa-alueitten (keskeiset vaatimukset) perusteella. Tarkastuksessa arvioitiin HVJ:n lisäksi erityisesti vuosina 2015 – 2017 toteutettujen hankkeiden päätöksentekoa ja maksatusprosessin toimintaa. Tarkastus toteutettiin perehtymällä viranomaisen laatimaan hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvaukseen sekä muihin viranomaiselta saatuihin tietoihin. Hallinto- ja valvontajärjestelmän toimimisesta kuvatulla tavalla varmistuttiin valitsemalla yksityiskohtaisen tarkastuksen kohteeksi riittävä otos toimenpiteitä, joita käytiin läpi rakennerahastojen hallinnointiin tarkoitetun tietojärjestelmän avulla.

2. Keski-Pohjanmaan liitossa suoritettut toimenpiteet ja päätöksenteko

Keski-Pohjanmaan liitto on heti 4.7.2018 järjestetyn tapaamisen jälkeen ryhtynyt toimenpiteisiin, joiden tavoitteena on parantaa Keski-Pohjanmaan liiton edellytyksiä täyttää alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista annetun lain (7/2014) 11 §:ssä säädetyt, välittävälle toimielimelle asetetut vaatimukset.

Syksyn 2018 – syksyn 2019 välisenä aikana Keski-Pohjanmaan liitossa on toteutettu lukuisa määrä rakennerahastotoiminnan hallinnointiin, johtamiseen ja henkilöstön työssäjaksamiseen liittyviä parantamissuunnitelman mukaisia toimenpiteitä. Näitä ovat olleet esimerkiksi:

- Keski-Pohjanmaan liitto on laatinut Kainuun liiton, Lapin liiton ja Pohjois-Pohjanmaan liiton kanssa yhteistyösopimuksen maksatusten hyväksyjän sekä jatkotoimenpiteentekijän sijaisuuksista,
- Keski-Pohjanmaan liitossa on tarkennettu tehtävien eriyttämistä ja rakennerahastotehtävissä työskentelevien tehtävänkuvia,
- Keski-Pohjanmaan liitossa on laadittu Keski-Pohjanmaan liiton rakennerahastoryhmän yhteinen tulkinta-asiakirja.

Työssä on edistytty hyvin ja toimenpiteiden suorittaminen on edelleen käynnissä.

Parantamissuunnitelman keskeiset kohdat ovat käsitelty Keski-Pohjanmaan maakuntahallituksen kokouksessa 6.8.2018, kohdassa 65 §. Parantamissuunnitelman jatkoversio 1 on hyväksytty Keski-Pohjanmaan maakuntahallituksen kokouksessa 17.9.2018, kohdassa 83 §. Samassa yhteydessä Keski-Pohjanmaan maakuntahallitus on päättänyt, että Keski-Pohjanmaan

liitossa jatketaan rakennerahasto-hankkeiden rahoittamisesta koskevan parantamissuunnittelun kehittämistä esitetyllä tavalla.

Valtiovarainministeriön 28.2. – 1.3.2019 suorittamassa järjestelmätarkastuksessa esille tulleet havainnot ja parantamiskohteet ovat käsitelty maakuntahallituksen kokouksessa 26.8.2019 (81 §). Samassa kohdassa maakuntahallitus on päättänyt, että järjestelmätarkastuksen tulokset otetaan huomioon liiton rakennerahastotoiminnan jatkokehittämisessä ja rakennerahastotoiminnan parantamisessa.

Parantamissuunnitelman jatkoversiossa 2 tarkennettiin elokuussa 2018 laadittua parantamissuunnitelmaa ja lokakuussa 2018 tarkennettua jatkoversiota 1 valtiovarainministeriön kesäkuussa 2019 antaman palautteen perusteella. Suunnitelma sisältää keskeiset havainnot ja parantamistarpeet TEM:n Keski-Pohjanmaan liittoon kohdistaman tarkastuksen sekä VM:n controller-toiminnon 28.2.-1.3.2019 suorittaman järjestelmätarkastuksen tuloksista. Parantamissuunnitelman 2. jatkoversio on käsitelty Keski-Pohjanmaan maakuntahallituksen kokouksessa 21.10.2019 kohdassa 103 § ja toimitettu hallintoviranomaiselle 23.10.2019.

Keski-Pohjanmaan liitossa on kevästä 2018 lukien tehty korjauksia liiton hallinto- ja valvontajärjestelmän toimivuuteen. Liiton hankkeisiin on myös tehty korjauksia tehtyjen havaintojen ja saadun palautteen perusteella. Kaikki takaisinperinnät ja muutospäätökset ovat tehty.

Keski-Pohjanmaan liiton hallinto- ja valvontajärjestelmä ja sen ohjeistus on päivitetty talvella 2018 ja toistamiseen elokuussa 2018. Viimeisin HVJ:n päivitys on tehty huhtikuussa 2019 uuden henkilöstön saatua riittävän koulutuksen rakennerahastotoimintaan. Päivitetyt HVJ-kuvaukset ovat toimitettu TEM:lle.

Työ- ja elinkeinoministeriö on erikseen antanut suosituksensa toimeenpanoa edellyttävistä muista tehtävistä. Keski-Pohjanmaan liitto on tehnyt seuraavat korjaavat toimenpiteet syksyn 2018 ja kevään 2019 aikana:

- Keski-Pohjanmaan liitossa toteutettiin 30.8.2018 mennessä Keski-Pohjanmaan liiton rakennerahastotoimintaan osallistuvan henkilöstön osaamiskartoitus, joka on perustana henkilöstön vuoden 2019 täydennyskoulutukselle.
- Vuoden 2019 täydennyskoulutuksen periaatteet ja suunnitelma ovat liitetty osaksi Keski-Pohjanmaan liiton toimintasuunnitelmaa 2019 -2020.
- Koulutuksen seuranta varten on Keski-Pohjanmaan liitossa otettu käyttöön koulutuskorttitietokanta, johon kukin rakennerahastotoimintaan osallistuva henkilö kirjaa reaaliaikaisesti koulutustapahtumiin osallistumisensa.
- Liiton rakennerahastojen hallinnoinnin toimintakulttuuriin on palautettu oikeilla periaatteilla toimiva keskusteluprosessi.
- HVJ-järjestelmän henkilöstöliite on 17.9.2018 päivitetty vastaamaan HVO-seurantakäynnillä sovittuja periaatteita. Henkilöstöliite on käsitelty maakuntahallituksen kokouksessa

17.9.2018. Jatkossa henkilöstöliite käsitellään päivitystä seuraavassa maakuntahallituksen kokouksessa.

- Maakuntahallitukselle saatetaan tiedoksi hankkeiden tilanne ja saavutetut tulokset maakuntahallituksen kokouksissa. Raportointi suoritetaan neljännesvuosiraportoinnin rytmissä ja käsittely kirjataan maakuntahallituksen kokouspöytäkirjaan.
- Hankekatsaukset maakuntahallitukselle on toteutettu neljännesvuosittain toimintasuunnitelmaan kirjatuihin maakuntahallituksen kokouksissa.

VM:n tarkastusviranomaisen järjestelmätarkastusraportissa annettujen suositusten osalta toimitaan seuraavasti:

- Dokumentaatioprosessin osalta toimenpiteet on jo pantu käytäntöön ja niistä sovittujen periaatteiden noudattamista seurataan toimintatavan jalkauttamiseksi. Muistilistoja ja kirjaamistapoja kehitetään edelleen liiton rakennerahastoryhmän toimesta.
- Keski-Pohjanmaan liitossa on aikaisemmin luovuttu painotettujen pisteiden käytöstä hankearviointissa. Jatkossa Keski-Pohjanmaan liitto tulee kehittämään painotettujen pisteiden käyttämiseen liittyvää prosessia ja dokumentointia, jotta hankkeiden valinnassa kyetään jatkossa aikaisempaa paremmin huolehtimaan maakuntaohjelman paremmasta toimeenpanosta ja painotettujen pisteiden käyttö on tätä tukevaa.
- Keski-Pohjanmaan liitto jatkaa yhteistyösopimuksen toimeenpanoa muiden sopimuksessa mukana olevien liittojen kanssa. Hallintopäälliköt ovat sopineet liittojen henkilöstön kohdentamisen periaatteista sekä siitä, ketkä eri liittojen henkilöt ovat toistensa ensisijaisia sijaisia.

3. Jatkotyö

Keski-Pohjanmaan liitto on täysin sitoutunut RMS Finland Oy:n tarkastusraportissa esitettyjen havaintojen, hallintoviranomaisen perusteella heinäkuussa 2018 ja syyskuussa 2018 edellyttämien korjaamistoimenpiteiden sekä VM:n controller-toiminnon järjestelmätarkastuksen loppuraportissa kesäkuussa 2019 (14.6.2019, Dnro VM/1056/00.05.01/2019) esitettyjen kehittämistoimenpiteiden suorittamiseen ja oman toiminnan parantamiseen. Keski-Pohjanmaan liitto haluaa olla rakentamassa luottamukseen perustuvaa toimintatapaa sekä työskennellä sen eteen, että Valtiovarainministeriö, Työ- ja elinkeinoministeriö, maakunnan luottamushenkilöt, kuntapäätäjät, hanketoimijat ja viime kädessä kaikki maakunnan asukkaat voivat luottaa kaikissa suhteissa Keski-Pohjanmaan liiton hyvän hallinnon mukaiseen valmisteluun ja päätöksentekoon.

Keski-Pohjanmaan liitossa on toimeenpantu parantamissuunnitelmassa ja sen jatkoversioissa esitetyt parantamis- ja korjaamistoimenpiteet viipymättä ja siten, kuin ne maakuntahallitus on ne kokouksissaan hyväksynyt. Toimenpiteiden suorittamiselle asetetut määräajat, vastuut ja raportointivelvoitteet ovat määritetty parantamissuunnitelman liitteissä. Parantamissuunnitelmassa ja

sen jatkoversioissa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamista jatketaan 2019 – 2020 määrätietoisesti ja suunnitellulla tavalla.

Parantamissuunnitelmassa esitettyjen **parantamistoimenpiteiden toteuttamista on seurattu jatkuvasti**. Liiton johtoryhmä arvioi menestymistä parantamistoimenpiteiden toimeenpanossa kuukausittain. Havainnoista raportoidaan maakuntahallitukselle vuosineljänneksittäin taikka heti, kun siihen on erikseen tullut tarvetta.

Parantamistoiminnan toteuttaminen on määritetty Keski-Pohjanmaan liiton avaintehtäväksi (avaintulos 7) vuosille 2019 ja 2020 ja parantamistoiminnan toteuttamisesta vastaa maakuntajohtaja. Maakuntahallitus valvoo parantamistoiminnassa suoriutumista osavuosisikatsausten raportoinnin perusteella. Maakuntahallitus on saanut selvitykset parantamisen edistymisestä osavuosisikatsausten yhteydessä (15.4.2019, 26.8.2019, 21.10.2019).

Timo Pärkkä
Maakuntahallituksen
puheenjohtaja

Jyrki Kaiponen
Vt. maakuntajohtaja